

1. Wat is een vredestichter?

Langs de snelweg A15, bij Hardinxveld-Giessendam, staat een groot reclamebord met steeds wisselende beelden. De laatste tijd zie je ook bijbelteksten, in de klassieke Statenvertaling. Blijkbaar betaalt iemand daarvoor. Verschillende mensen tipten mij dat momenteel op dat bord de Zaligsprekingen te zien zijn. Afgelopen dinsdag was het déze tekst: 'Zalig zijn de vreedzamen, want zij zullen Gods kinderen genaamd worden.'

'Vreedzamen', zegt de Statenvertaling. Dat is wel mooi, want dat duidt op een innerlijke houding. Maar de Herziene Statenvertaling komt dichterbij de oorspronkelijke Griekse tekst: 'Zalig zijn de vredestichters...' Letterlijk betekent het woord in het Griekse origineel 'vredemakers'. Zo staat het ook in de Engelse vertalingen: 'peacemakers'.

Iemand die vrede tot stand brengt kan dat op twee manieren doen: je kunt dat doen als bemiddelaar in een conflict van twee andere mensen. Dat is niet eenvoudig. Ik weet niet of je wel eens bemiddeld hebt, of een poging gedaan hebt, maar het vraagt ontzettend veel geduld, inlevingsvermogen, wijsheid, diplomatie, volharding. Bemiddelen vraagt echt offers van je.

Maar wat nog moeilijker is, dat is vrede stichten als je zélf één van de twee partijen bent. Dat is de tweede manier om vrede tot stand te brengen. Misschien zeggen wij in het Nederlands dan eerder 'vrede sluiten', dan 'vrede stichten'. Vrede sluiten, een eerste stap zetten, dat betekent: je boosheid overwinnen, je trots opzij zetten, over je gekwetstheid heenstappen. Het vraagt om nederigheid, en om zelfverloochening.

Toch ben je een gelukkig mens als je dat kunt. Als je vrede kunt stichten, als bemiddelaar of als partij in het conflict. 'Gefeliciteerd ben je', zegt de Here Jezus, want zo mag je dat vertalen: 'Zalig ben je', als je vrede tot stand brengt, 'werkelijk gelukkig', 'gefeliciteerd!'

2. Oded, voorbeeld van een vredestichter

De profeet Oded, hij is zo'n vredestichter. We hebben over hem gelezen uit 2 Kronieken 28. Oded leeft in een verschrikkelijke tijd. Het volk Israël is uiteen gevallen in twee delen: het noordelijke tienstammenrijk, Israël, met als hoofdstad Samaria, en het zuidelijke tweestammenrijk Juda, met als hoofdstad Jeruzalem. In het noordelijke rijk, Israël, worden al heel lang allerlei afgoden aanbeden. Dat is vreselijk. Maar nu wordt Israël wat goddeloosheid betreft ingehaald door Juda. Daar is koning Achaz aan de macht, en wat hij doet is te erg voor woorden. Het is één en al onrecht in de straten van Jeruzalem. Mensen worden onderdrukt en uitgebuit. En het ergste van alles zijn de mensenoffers: Achaz offert zijn eigen kinderen aan de afgod Moloch.

Als dat gebeurt trekt de HERE Zijn bescherming in. Hij zegt als het ware: 'Jullie wijzen Mij af, dan trek Ik Mij ook terug.' En vervolgens wordt Juda van twee kanten aangevallen. Eerst door de Syriërs, en dan door het broedervolk Israël. Het leger van Israël gaat op een gruwelijke manier tekeer. 120.000 soldaten worden gedood. En alsof dat nog niet genoeg is: er wordt gigantisch geplunderd en geroofd. 200.000 vrouwen en kinderen worden als slaven meegenomen naar de hoofdstad Samaria.

Oorlog maakt echt het slechtste los in een mens, en zeker in een groep mensen samen.

Een afschuwelijke, afschuwelijke tijd...

Maar dan is daar, opeens, Oded. Hij komt uit Samaria, uit die stad waar van alles gebeurt dat tegen Gods wil ingaat, en hij loopt het leger tegemoet, het leger dat uit de oorlog komt, als overwinnaars, triomfantelijk, juichend, brallend. 'The winner takes it all.'

Maar Oded juicht niet mee. Hij is vernietigend in zijn oordeel. 'Wat hebben jullie gedáán? Ja, inderdaad, de HERE wás boos op Juda, Hij hééft Juda in jullie macht gegeven. Maar', einde van vers 9: 'u hebt hen gedood met een woede die tot aan de hemel reikt!' En dan zegt Oded verder in vers 10 en 11: 'En nu denkt u de Judeeërs en de inwoners van Jeruzalem aan u te onderwerpen als slaven en slavinnen. Maar hebt u zelf dan geen schulden bij de HERE, uw God? Nu dan, luister naar mij en breng de gevangenen terug die u van uw broeders als gevangenen weggevoerd hebt. Want de brandende toorn van de HERE is tegen u.'

Oded gebruikt hier twee argumenten: (1) 'Juda is een broedervolk, we horen bij elkaar, we hebben één God'. 'Breng de gevangenen terug die u van uw broeders als gevangenen weggevoerd hebt.' En (2) 'Wij staan zelf óók schuldig tegenover God! Het is niet all een Juda, nee, óók wij! We hebben geen enkele reden om ons te verheffen boven ons broedervolk.'

Twee argumenten: we zijn één, en we hebben állebei schuld tegenover God. En het is bijzonder om te lezen hoe de HERE deze profeet gebruikt, echt als vredestichter. Eerst zijn er een paar leiders die hem gelijk geven en achter hem gaan staan. En dan gaat het hele leger overstag. Diep ontroerend wat er dan gebeurt. Vers 15: 'De mannen die met hun namen aangewezen waren, stonden op, grepen (beter: namen) de gevangenen, en allen van hen die naakt waren, kleedden zij van de buit. Zij kleedden en schoeiden hen (ze gaven ze schoenen), zij lieten hen eten en drinken; zij zalfden hen en leidden allen die verzwakt waren, zachtjes op ezels, en brachten hen bij hun broeders in Jericho, de Palmstad. Daarna keerden zij terug naar Samaria.' Zie je wat hier gebeurt? Hier worden oorlogsmisdadigers door het Woord van God veranderd in barmhartige Samaritanen. Letterlijk, want ze komen uit Samaria. Ongetwijfeld doelde de Here Jezus óók op deze geschiedenis toen Hij vertelde over de barmhartige Samaritaan.

Dit is wat mensen doen die namens God spreken: zij stichten vrede, zelfs in situaties van de ergste barbarij. 'Zalig zijn de vredestichters, want zij zullen kinderen van God genoemd worden.'

3. Leven van genade leert je geven van genade

En als je een beetje doordent op die woorden van Oded, dan hebben die woorden alles te maken met de doop. Want de doop lijkt zo op het eerste gezicht natuurlijk een heel lieflijk tafereeltje. Een schat van een kind, dat in verbinding wordt gebracht met God. Wat is er vrediger dan dat?!

Maar het is schijn... Want waarom wordt een kind met water overgoten? Waarom een reinigingsritueel, bij een kind dat nog niets verkeers heeft kunnen doen? Omdat God – we hoorden dat in het doopformulier – dieper kijkt dan wij en weet dat in ieder van ons, als mensen, een neiging zit om van God weg te lopen, om onze eigen gang te gaan, om zo ons doel te missen... Ja, dat is werkelijk zonde. Doodzonde...

De doop laat zien dat wij uiteindelijk schuldig staan tegenover God, ook al beginnen we onschuldig. Die gedachte kan je tegen de borst stuiten. Je kunt er tegenaan schoppen, en denken: 'Zie je wel? In die kerk gaat het altijd maar over zonde, je wordt als mens altijd maar naar beneden gehaald.' Maar dat is een misverstand: je wordt niet naar beneden gehaald. De Bijbel is gewoon goudeerlijk: zo ben je als mens. En júst als je dat gaat beseffen, dat je een zondig mens bent, juist als je gaat beseffen dat je vergeving nodig hebt, dat je Jezus nodig hebt, dat je Gód nodig hebt, juist dan word je een ander mens, juist dan word je mild, en word je barmhartig. Je komt uit bij Oded, en je weet: 'Die ander en ik, we hebben allebei God nodig, want die ander en ik, we staan allebei schuldig voor Hem.'

Zondebesef, besef van je afhankelijkheid van Jezus, van Zijn vergeving, dat drukt je niet neer, nee, dat brengt je tot verwondering. 'Wie ben ik, dat Jezus dat deed, voor mij?! Hoe kan het dat Hij zoveel van mij houdt? Hoe kan het dat Hij voor Mij wilde lijden? Ben ik blijkbaar zó kostbaar in Zijn ogen? Wat een wonder...' Besef van je eigen zonde, maar óók besef van Gods vergeving, van Gods genade, maakt een nieuw mens van je. Je wordt mild, je wordt een vredestichter. Léven van genade leert je géven van genade. Daarom is het zó mooi Nina die naam draagt: 'God is genadig.'

Het Lam van God stierf voor jou, en daarom is er voor jou een nieuw begin, ongerept en puur, elke dag, je leven lang! Vandaar dat witte kleed hier voorin, met daarop het Lam van God. Hoe werkt dat uit, in je leven? Die milde levenshouding, dat zoeken van de vrede, het stichten van vrede? Zomaar twee voorbeelden: mensen hebben het initiatief genomen om elke dag in de Laurenskerk bij elkaar te komen om te bidden voor vrede in Oekraïne. Dat ontroert mij: een dagelijks gebed om vrede. Je kunt erover lezen in de nieuwsbrief.

En een tweede voorbeeld. Het debat over abortus in de Tweede Kamer had natuurlijk een ongelooflijk fel debat kunnen worden, zoals in de jaren '70: aan de ene kant 'Baas in eigen buik!' Aan de andere kant het verwijt: 'Kindermoordenaars!' Maar heel bijzonder was de manier waarop Chris Stoffer, kamerlid voor de SGP, zijn bijdrage afsloot. Hij zei dit: 'Op een respectvolle manier hebben we met elkaar kunnen constateren dat we diametraal tegenover elkaar staan. Initiatiefnemers en ik vanuit de SGP. Voorzitter, dat doet pijn, want als christen belijd ik dat God het leven geeft en het leven neemt. Dan doet dit wetsvoorstel mij en velen in dit land ook pijn. Maar voorzitter, daar eindig ik niet mee. Want die God over Wie ik spreek, Die geeft ons een heel belangrijk iets mee als christenen in de gereedschapskist, namelijk het gebed. En voorzitter, ik zou willen eindigen met het volgende: dat ik God vraag om Zich te ontfemen over ons, over die kwetsbare vrouwen over wie we hier spreken en of Hij zich ook wil ontfemen over dat ongeboven leven waar we ook over hebben gesproken.' Dat vond ik woorden van een vredestichter. Iemand die op geen enkele manier wegpoetst wat er aan de hand is, maar wel, in naam van God, de hand reikt, en bidt.

4. Vredestichters: kinderen van God, de grote Vredestichter

'Zalig zijn de vredestichters, want zij zullen Gods kinderen genoemd worden.' Waarom zegt Jezus dat er eigenlijk bij, dat vredestichters 'Gods kinderen' genoemd zullen worden? Waarom niet een andere belofte, bijvoorbeeld dat de vredestichters de aarde zullen beërven, of dat zij vrede zullen ontvangen? Nee, 'zij zullen Gods kinderen genoemd worden.'

Als je daarover nadenkt, ga je de diepte daarvan peilen. Als je een kind van God wordt genoemd, blijkbaar lijkt je dan op Hem. Als een kind wordt geboren, is altijd de eerste vraag: 'Op wie lijkt het? Op papa of mama?' En als je opgroeit, als kind, zijn er altijd mensen die dat zeggen: 'Wat lijkt jij op je moeder!' Of 'op je vader!' Vredestichters worden kinderen van God genoemd, want zij lijken op hun hemelse Vader. Als er nou één grote Vredestichter is, dan is Hij het wel! In Kolossenzen 1: 19-20 schrijft Paulus dit: 'Want het heeft de Vader behaagd dat in Jezus heel de volheid wonen zou, en dat Hij door Jezus alle dingen met Zichzelf verzoenen zou, *door vrede te maken* door het bloed van Zijn kruis, ja door Jezus, zowel de dingen die op de aarde zijn als de dingen die in de hemelen zijn.'

God Zélf heeft vrede gemaakt, vrede gesticht, door het bloed van Jezus. Jezus is Gods Vredeskind, Gods Peace Child. Die ontdekking, dat Jezus Gods Vredeskind is, Gods Peace Child, werd gedaan door een Canadese zendeling, Don Richardson. In de jaren '60 en '70 van de vorige eeuw werkte Don Richardson onder de Sawi's, een volk in Indonesië, op het eiland Nieuw-Guinea, Irian Jaya. De Sawi's waren gewend aan kannibalisme. Toen hij vertelde over Jezus, zaten de meeste Sawi's ongeïnteresseerd te kijken, en een beetje te geeuwen, totdat Richardson ging vertellen over Judas, en hoe Judas Jezus verraadde met een kus.

Opeens waren ze één en al aandacht. Wat? Iemand verraden met

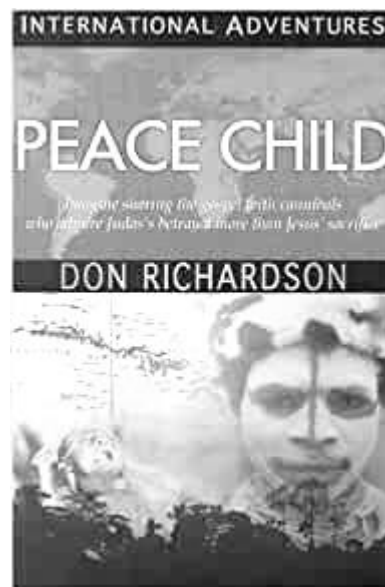
een kus, een teken van vriendschap? Ze waren opeens vol bewondering, maar niet voor Jezus, maar voor Judas! Dát is nog eens een prestatie, iemand zó een hak zetten! Richardson dacht: 'Dit gaat generaties duren, om het Evangelie langzaam in het denken van deze mensen te laten binnensijpelen.'

Maar wat gebeurde er? Hij kreeg het voor elkaar dat drie stammen dicht bij elkaar gingen wonen, zodat hij aan alledrie die stammen het Evangelie door kon geven. Maar dat lukte alleen door bijvoorbeeld landbouwwerktuigen uit te delen, en medicijnen, want tussen die stammen was het water en vuur. Alleen: de spanningen namen steeds verder toe.

Op een dag kwamen de mensen bij elkaar op een grote, open plaats, de leiders van elke groep stonden vooraan. Richardson zei: 'Als er hier geen vrede komt, dan vertrek ik en ga ik naar andere stammen, die wel in vrede willen leven.' De spanning was om te snijden... Er zou maar iets hoeven gebeuren of er zou een oorlog uitbreken.

Opeens stond een krijger uit één van de stammen op, hij liep naar zijn vrouw, en griste de baby weg, die zij in haar armen had. Hij rende met de baby naar de vijandelijke stam, en gaf hem aan één

van de leiders daar. De moeder van het kind jammerde en huilde, maar de krijger was vastbesloten. En op dat moment kwam er uit dat vijandelijke kamp een krijger die een baby naar het éne kamp bracht. Richardson vroeg: 'Wat is hier aan de hand?' En wat bleek? Deze kinderen werden 'vredeskinderen' genoemd. Zolang de stam van de vijand goed zou zorgen voor het vredeskind, zou er geen aanval zijn, zou er geen oorlog komen. Opeens sloeg de stemming om. Richardson hoorde kreten van blijdschap, mensen sprongen op en maakten vreugdedansjes.

Het werd één groot feest! De vredeskinderen maakten het mogelijk voor deze stammen om in vrede te leven.

Opeens begreep Richardson hoe hij het Evangelie kon uitleggen. 'Jezus Christus', vertelde hij, 'is Gods Vredeskind. Hij heeft Zijn Kind gegeven aan een vijandige wereld, om tussen ons als mensen te komen wonen.' Opeens waren de Sawi's wél geïnteresseerd. Als Jezus het Vredeskind van God was, dan was het niet goed van Judas om Hem te verraden. Judas was niet langer een held. Die dag betekende een nieuw begin voor de Sawi's. En eindelijk, eindelijk, begonnen het Evangelie te landen in hun denken.

De drie-enige God, Vader, Zoon en Heilige Geest, Hij is de Vredestichter bij uitstek. Hij gaf Zijn Kind aan ons, toen wij nog vijanden waren. Hij wist al, anders dan die Sawi's, dat wij niet goed voor Zijn Kind zouden worden, maar dat wij Hem zouden ombrengen. En tóch gaf Hij Hem, toch was Jezus bereid om te gaan, uit liefde, om voor ons de dood in te gaan, om ons te redden.

Als je bij Hem komt en je hebt geluisterd naar profeten zoals Oded, dan weet je: 'Ik ben een zondig mens, en Here Jezus, ik heb Uw vergeving nodig.'

Maar wie zó komt bij God, gaat verder als een gezegend mens! Je leert léven van genade en daarom ga je géven van genade. Dan word je tot een zegen voor mensen die in nood zijn, je gaat wonden verzorgen, je geeft kleding en schoenen. Je gaat bidden om vrede en je reikt anderen de hand, zelfs mensen met wie je diametraal van mening verschilt.

Als je zo leeft, word je herkend. Het gaat opvallen, vroeg of laat: 'Kijk! Een kind van God!'

Amen.